

Råd om hygien och lokaler för fotvård

Allmänt

Innan en verksamhet med hygienisk behandling, t ex fotvård, startas måste en anmälan göras till miljö- och byggnadsnämnden. Blankett för anmälan om lokal för yrkesmässig hygienisk behandling med risk för blodsmitta finns på Tanums kommuns hemsida. En väl inredd lokal, god hygien samt god kunskap hos den som bedriver hygienisk behandling är viktiga förutsättningar för att förhindra uppkomst och spridning av smitta.

God hygien ger nöjda kunder

Vid fotvård är det främst fotsvamp, fotvårter och andra infektioner som kan överföras, men det finns även risk för överföring av blodburen smitta. Genom god hygien förhindrar man att olika former av smitta överförs.

- Använd flytande tvål och engångshanddukar vid handtvätt.
- Använd gärna handdesinfektionsmedel. Använd skyddshandskar av engångsmaterial
- Tunna undersökningshandskar är inte avsedda att användas vid hantering av olika kemikalier och rengöringsmedel, använd hushållshandskar i dessa sammanhang.
- Använd om möjligt engångsmaterial.
- Rengör och desinfektera arbetsredskap, t.ex. nagelsaxar och skrapverktyg efter varje kund.
- Använd inte klockor eller smycken på händer och armar.
- Använd speciella arbetskläder. Arbetskläderna ska förvaras på arbetsplatsen och hållas åtskilda från privata kläder.
- Använd engångsförkläde som skydd vid särskilt orent arbete.
- Använd munskydd för att skydda mot inandning av slipdamm.
- Slipmaskin bör vara utrustad med ”dammsug” som samlar upp sliprester.

Rengöring, desinfektion och sterilisering

Rengöring av fotbadkar

Fotbadkaret ska rengöras och desinfekteras efter varje kund eller förses med insatsskydd av engångstyp.

Rengöring av instrument

En fullständig smittrening av verktyg sker i tre steg; mekanisk rengöring, desinfektion och sterilisering. Rengöring av instrument ska ske i ett avskilt utrymme med gott om plats för att kunna skilja på sterilt och icke sterilt. Borrar görs rena med ultraljud eller borstas rena med mässingsborste och därefter desinfekteras.

Mekanisk rengöring

Mekanisk rengöring sker t.ex. genom diskning av instrumenten med varmt vatten och rengöringsmedel. Noggrann mekanisk rengöring är en förutsättning för en lyckad smittrening.

Desinfektion

Desinfektion med hjälp av värme eller kemiska medel avdödar de flesta sjukdomsframkallande mikroorganismer, men inte sporer.

Kemisk desinfektion är lämplig för föremål som inte tål värme och för ytor. Desinfektionsmedel för händer och ytor innehåller vanligen etanol och alkohol. Det är viktigt att följa tillverkarens anvisningar angående användningsområde och behandlingstider.

Sterilisering

En steril produkt är fri från levande mikroorganismer och sporer. Det vanligaste steriliseringshjälpmedlet är autoklaver. Instrument skall autoklaveras efter varje kund (om inte engångsmaterial används). Material som varit i kontakt med blod skall steriliseras med ånga eller annan metod med dokumenterad effekt. Steriliserade instrument bör datummärkas och vara försedd med någon typ av indikator för steriliseringsprocessen, t. ex tejp.

Sterilisatorns funktion ska kontrolleras regelbundet, t ex genom att sporprov skickas på analys.

Lokalen

Ventilation

Lokalen ska ha en godtagbar ventilation och god luftkvalitet. Uteluftsflödet bör vara minst 7 liter/sekund och person som samtidigt vistas i lokalen. Temperaturen i lokalen bör inte avvika från riktvärdet för bostadstemperatur, 20-24 grader C.

Lätt rengörbara ytor

Väggar, golv, tak och inredning ska vara lätta att rengöra.

Lokalens utformning

Om lokalen ligger i anslutning till bostaden, bör den ligga avskilt, ha egen toalett och eget utrymme för rengöring av redskap. Utslagsback för smutsigt vatten och upptappning av rent vatten till fotbad ska finnas och väggen kring tvättställ och utslagsback skall vara tvättbar. Ett tvättställ för handtvätt bör finnas och det bör placeras i nära anslutning till behandlingsplatsen. Det bör finnas en personaltoalett med tvättställ. En gemensam toalett för personal och kunder kan accepteras vid mindre verksamheter

Ambulerande verksamhet

Fotvård kan utföras i ambulerande form, t.ex. vid hembesök eller med husvagn som behandlingslokal. Samma krav på hygien, smittrening av instrument och användning av engångsmaterial gäller för denna verksamhet som för de stationära. När verksamheten bedrivs i en husvagn eller en husbil som flyttas runt mellan kommunerna ska anmälan göras till varje kommun där verksamheten bedrivs.

Avfall

Riskavfall så som stickande, skärande och smittförande avfall ska läggas i punktionssäker behållare av plåt med tättslutande lock.

Råd

Råd vid fotvård

- Om du misstänker att du fått blod på hud eller verktyg, rengör noga. Desinfektera sedan verktygen t.ex. genom kokning i minst 5 minuter eller med kemiskt desinfektionsmedel.
- Till daglig städning av behandlingsrummen samt toalett och övriga utrymmen används enbart rengöringsmedel och vatten.
- Arbetsordningen vid städning ska vara från ”rent till smutsigt”.
- Ytdesinfektion med kemiska medel är sällan nödvändigt. Desinfektion skall endast utföras då en yta utsatts för smittämnen.
- Speciella krav ställs dock vid städning efter/desinfektion efter kund med vissa smittsamma sjukdomar såsom spill av blod och kroppsvätskor från personer med blodsmitta t.ex. hepatit B och C.

Mer information

Socialstyrelsens allmänna råd 2006:4 (M) – Yrkesmässig hygienisk verksamhet

Handbok från Socialstyrelsen (2006) Yrkesmässig hygienisk verksamhet – piercing, tatuering, fotvård, massage m.m.

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.